

Анотація. У статті аналізується проблема міждержавних відносин України та Німеччини. Розглядаються різні аспекти взаємин між двома європейськими державами. Німеччина підтримує зусилля України, спрямовані на побудову міцного і стабільної держави.

Ключові слова: угода, міждержавні відносини, взаємини, політичний курс, інвестиційний капітал, економіка, міжнародна торгівля, регулювання.

Аннотация. В статье анализируется проблема межгосударственных отношений Украины и Германии. Рассматриваются различные аспекты взаимоотношений двух европейских государств. Германия поддерживает усилия Украины, направленные на построение прочного и стабильного государства.

Ключевые слова: соглашение, межгосударственные отношения, взаимоотношения, политический курс, инвестиционный капитал, экономика, международная торговля, регулирование.

Summary. The article analyzes the problem of interstate relations between Ukraine and Germany. Various aspects of the relations between the two European nations. Germany supports Ukraine's efforts aimed at building a strong and stable state.

Keywords: agreement, intergovernmental relations, relationships, policies, capital investment, the economy, international trade regulation.

Список использованных источников.

1. Проблеми та шляхи формування сприятливого інституційного середовища для підприємницької діяльності в Україні / Я. В. Бережний, Д. В. Ляпін, Д. С. Покришка; за ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2014. – С. 28.
2. Гавришків І. Р. Сучасні проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну / І. Р. Гавришків // Сталій розвиток економіки. — 2013. — №1. — С. 221—224.
3. Global Corruption barometer 2013. – Berlin: Transparency International, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.transparency.org/gcb2013/report>
4. Оцінка впливу Угоди про асоціацію/ЗВТ між Україною та ЄС на економіку України : наукова доповідь / за ред. акад. НАН України В.М.Гейця, чл.-кор. НААН України, д-ра екон. наук Т.О.Осташко, чл.-кор. НАН України, д-ра екон. наук Шинкарук Л.В. ; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув. НАН України". – К., 2014. – 102 с. 14. Режим доступу: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2014/10/Referenc>.

УДК 330.341.1

Прохорчук С.В.

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНУ

Постановка проблеми. Результати теоретичних досліджень свідчать, що питання управління розвитком інноваційної системи регіонів в соціально-економічному середовищі поки не знайшли свого повного і всебічного відображення в науковій літературі, а ряд найважливіших аспектів і окремі напрями залишаються без достатньої уваги і науково-теоретичного обґрунтування. Зокрема, відсутній науково обґрунтований механізм управління розвитком інноваційної системи регіону на основі оцінки взаємовпливу соціально-економічного та інноваційного середовища.

До питань розвитку регіональної економіки, що вимагає детального опрацювання,

можна віднести визначення основних елементів інноваційної системи регіону, уточнення змісту поняття «управління розвитком інноваційної системи регіону», виявлення ключових детермінант її функціонування і розвитку, обґрунтування типології регіонів за рівнем розвитку інноваційного потенціалу, розробку методики оцінки взаємовпливу соціально-економічного та інноваційного середовища і механізму управління розвитком інноваційної системи регіону. У зв'язку з цим виникає необхідність створення та апробації відповідного науково-методичного інструментарію.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання розвитку національної та регіональних інноваційних систем відображені в роботах як зарубіжних авторів: М.А. Афонасової, Л.А. Горюнової, Є.В. Єрохіної, А.І. Татаркіна, так і українських вчених: Б.М. Бажала, З.С. Варналій, В.М. Геєць, В.В. Зянько, Н.М. Корсікової, В.П. Мельника, Л.І. Федулової, С.Д. Щеглюка та ін.

Незважаючи на наявність багатьох досліджень з даної тематики, слід відзначити, що деякі питання потребують уточнення та подальшого дослідження.

Цілі і задачі статті. Метою цього дослідження є удосконалення теоретичних основ і механізму управління розвитком інноваційної системи регіону, враховуючи взаємовплив соціально-економічного та інноваційного середовища.

Основний матеріал. Вітчизняний та зарубіжний досвід переконливо свідчить, що найважливішою умовою розвитку економіки країни, становлення інноваційних галузей економіки, створення нових виробництв, підвищення стійкості вітчизняних підприємств до змін зовнішнього середовища є здатність задовольняти потреби ринку високотехнологічною продукцією. У зв'язку з цим в складні економічні періоди, яким є період 2014-2015 рр. і, можливо, наступні за ним роки, інноваційний розвиток залишається пріоритетом для України.

Управління розвитком інноваційної системи як важливої соціально-економічної підсистеми території визначається набором інструментів державного управління, а також складом і змістом конкретних принципових рішень. Складність і неоднозначність даного процесу зумовили появу цілого ряду концепцій [1].

Результати нових досліджень в галузі управління розвитком інноваційної системи регіонів свідчать, що реалізовані раніше підходи та проекти сприяли певному прискоренню інноваційного розвитку. Проте в цілому структурні і модернізаційні перетворення в економіці не вдалося запустити в необхідній мірі.

Сучасна стратегія соціально-економічного розвитку, сформована на всіх рівнях організаційно-економічної та управлінської ієрархії, припускає взаємовплив і взаємозалежність двох пріоритетних домінант - соціально-економічного та інноваційного середовища. Зростаючий інтерес теоретиків і практиків до розвитку інноваційної системи регіонів ініціює безліч емпіричних свідчень на користь того, що такі визначальні елементи інноваційного процесу, як генерування інновацій, трансфер технологій та ін., як правило, є географічно локалізованими, і тим самим, висувають регіональний аспект на передній план.

Відмінності між регіонами України спостерігаються в варіативності взаємовпливу соціально-економічного та інноваційного середовища і, зокрема, у рівні зрілості інноваційної системи регіонів, яка в більшості випадків потребує вдосконалення та розвитку. Це багато в чому обумовлено обмеженістю і, певною мірою, відсутністю концептуальних підходів та інструментарію, орієнтованих на управління розвитком інноваційної системи регіону з позиції взаємовпливу соціально-економічного та інноваційного середовища [2].

Інноваційний розвиток економіки регіону розглядається як необхідна умова досягнення цілей його соціально-економічного розвитку. При цьому інноваційний розвиток держави забезпечується за рахунок локального інноваційного розвитку та інтеграції інноваційних систем регіонів в єдиний інноваційний простір країни.

Розвиток інновацій в сучасних умовах високої інформаційної насиченості і

прискореного темпу оновлення технологій обумовлено наявністю спеціальної системи, сприятливої для генерації та накопичення знань, створення і впровадження інновацій. Така система називається інноваційною системою території, а її розвиток відбувається при цілеспрямованому управлінському впливі. Інноваційна система розглядається як сукупність суб'єктів господарювання, органів державної влади, місцевого самоврядування та інших суб'єктів інноваційної діяльності, які взаємодіють у процесі створення інновацій в цілях соціально-економічного розвитку регіону (рис. 1) [3].

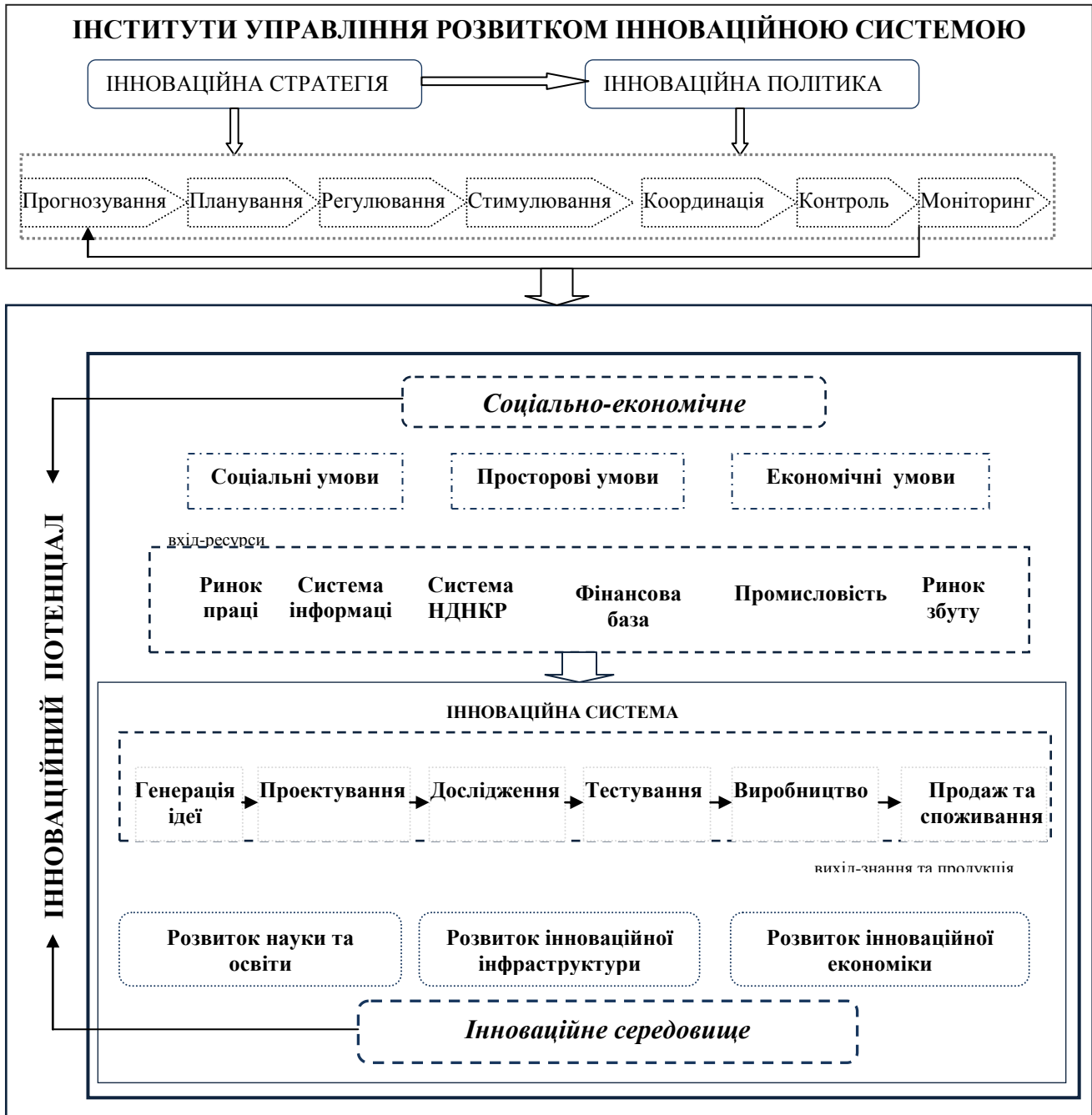

Рис.1. Інноваційна система регіону. Удосконалено автором.

Виявлено, що розвиток інноваційної системи регіону обумовлено інституційними, функціональними і процесними факторами, ключовим з яких є взаємовплив соціально-економічної та інноваційного середовища.

Узагальнення теоретичного матеріалу дозволило дати визначення управлінню розвитком інноваційної системи регіону як діяльності органів державної влади, обумовленої інституційними, функціональними і процесними факторами, по зміні стану інноваційної системи регіону з метою підвищення рівня та якості життя населення та розвитку інноваційного сектору економіки; при цьому особливу роль відіграють інституціональні фактори, ключовим з яких є взаємовплив соціально-економічного та інноваційного середовища [4].

Інституційні фактори включають в себе в першу чергу інноваційний клімат та інноваційний потенціал (як комплексну характеристику стану соціально-економічного та інноваційного середовища з урахуванням їх взаємовпливу).

У результаті розгляду розвитку інноваційної системи регіону як керованого процесу нами були виділені його складові. В якості цілі визначено соціально-економічний розвиток регіону, що включає в себе підвищення рівня і якості життя населення та розвиток інноваційного сектору економіки. Об'єктом управління є інноваційна система регіону в соціально-економічному середовищі. Ключову роль у процесі управління відіграють органи державної влади, що формують і реалізують стратегію і політику інноваційного розвитку території.

Інститути управління розвитком інноваційної системи регіону являють собою інститути-норми та інститути-організації, завданням яких є формування та реалізація інноваційної стратегії та інноваційної політики регіону. У свою чергу, інноваційна інфраструктура забезпечує протікання інноваційних процесів у регіоні. Функціональні фактори включають в себе збалансованість і комплексність розподілу ресурсів за цільовими напрямленнями соціально-економічного та інноваційного розвитку регіону. Процесні чинники - це показники результативності інноваційної активності та інноваційної політики, що проводиться в регіоні [5].

Управління розвитком інноваційної системи регіону здійснюється за допомогою такого виконання взаємопов'язаних функцій, коли на кожному етапі державного управління формується результат, який визначає умови прийняття рішень на наступних етапах [6]:

- прогнозування (складання прогнозу розвитку інноваційної системи регіону виходячи з її поточного стану, умов і перспектив її зростання з урахуванням можливостей і потреб суспільства на короткостроковий, середньостроковий і довгостроковий період, результатом якого є визначення інноваційної стратегії та політики на основі оцінки рівня інноваційного потенціалу регіону);

- планування (визначення взаємопов'язаних цілей, завдань, механізмів і термінів їх досягнення, цільових індикаторів, кола учасників та сфер їх відповідальності, результатом чого є розробка державних програм та формування бюджету);

- регулювання (нормативне закріплення плану заходів, розподіл ресурсів і регламентація взаємодії виконавців та учасників, в результаті чого здійснюється розробка нормативно-правових актів, що забезпечують реалізацію державних програм);

- стимулювання (спрямування ресурсів для підтримки інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури у відповідні сфери розвитку інновацій, координація: доведення до виконавців та учасників змісту заходів та доручень, ресурсне забезпечення та оперативне управління процесами для реалізації заходів у встановлені терміни);

- контроль (отримання інформації про підсумки реалізації заходів, використання ресурсів і досягнення цільових показників);

- моніторинг та оцінка результатів (оцінка отриманих результатів, ефективності заходів, поточного стану та перспектив подальшого розвитку інноваційної системи

регіону).

Висновки та перспективи подальшого дослідження проблеми. Проведене дослідження та узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду дозволило уточнити поняття управління розвитком інноваційної системи регіону, доповнити і систематизувати інституційні, функціональні та процесні фактори, що визначають її розвиток, довести наявність взаємовпливу соціально-економічного та інноваційного середовища.

Теоретична значущість представленого визначення полягає в наступних положеннях: обґрунтовано необхідність включення в поняття управління розвитком інноваційної системи регіону інституційних, функціональних і процесних факторів; актуалізовано особливу роль інституційних факторів управління розвитком інноваційної системи регіону, ключовим з яких є взаємовплив соціально-економічного та інноваційного середовища.

Анотація. Стаття присвячена дослідженню удосконалення теоретичних основ і механізму управління розвитком інноваційної системи регіону, враховуючи взаємовплив соціально-економічного та інноваційного середовища.

Обґрунтовано необхідність включення в поняття управління розвитком інноваційної системи регіону інституційних, функціональних і процесних факторів. Актуалізовано особливу роль інституційних факторів управління розвитком інноваційної системи регіону, ключовим з яких є взаємовплив соціально-економічного та інноваційного середовища. В результаті дослідження зроблено висновки про подальші перспективи розвитку інноваційною системою регіонів України.

Ключові слова: інноваційна здатність, інноваційна діяльність, інноваційна продукція, інноваційна система.

Аннотация. Статья посвящена исследованию совершенствования теоретических основ и механизма управления развитием инновационной системы региона, учитывая взаимовлияние социально-экономической и инновационной среды.

Обоснована необходимость включения в понятие управления развитием инновационной системы региона институциональных, функциональных и процессных факторов. Актуализировано особую роль институциональных факторов управления развитием инновационной системы региона, ключевым из которых является взаимовлияние социально-экономической и инновационной среды. В результате исследования сделаны выводы о дальнейших перспективах развития инновационной системы регионов Украины.

Ключевые слова: инновационная способность, инновационная деятельность, инновационная продукция, инновационная система.

Annotation. The article investigates theoretical foundations and improving the management mechanism of innovative development of the region, given the interplay of socio-economic and innovative environment.

The necessity to include the concept of innovation management development of the region institutional, functional and process factors. Modified special role of institutional factors management innovation development of the region, the key of which is the mutual socio-economic and innovative environment. The study conclusions about the future prospects of the innovation system of regions of Ukraine.

Keywords: innovative capacity, innovative activity, innovative products, innovative system.

Список використаних джерел:

1. Долішній М. Організаційно-економічні напрямки активізації інноваційної діяльності в Україні: регіональні аспекти [Текст] / М. Долішній // Регіональна економіка. — 2004. — №1. — С. 48—54.

2. Будкін В. Інноваційна модель розвитку національних економік [Текст] / В. Будкін // Економіка України. — 2010 — № 6. — С. 67—78.
3. Щеглюк С.Д. Механізми стимулювання інноваційної діяльності і концентрації ресурсів економіки регіону. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2009_5_1/087-093.pdf
4. Корсікова Н.М. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком підприємства в сучасних умовах // Економіка харчової промисловості, № 3, 2009 р.- 8-11 с.
5. Зінь Е., Валюх А. Механізм розвитку регіональної інноваційної діяльності [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ashsu.org/index.php?module=pagemaster&PAGE_user_op=view_page&PAGE_id=403
6. Соловйов В.П. Інноваційний розвиток регіонів: питання теорії та практики: Монографія / Соловйов В.П., Кореняко Г.І., Головатюк В.М. – Фенікс, 2008. – 224 с.

УДК: 338.47:656

Корнієцький О.В.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНИХ ТА МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Незважаючи на велику кількість теоретичних розробок щодо формування та функціонування регіональних транспортно-логістичних систем, багато важливих аспектів цього процесу залишаються недостатньо дослідженими. Необхідне комплексне дослідження з метою теоретико-методологічного та прикладного вирішення проблеми розробки організаційно-економічних механізмів формування та функціонування регіональних транспортно-логістичних систем на засадах інтеграційної взаємодії, що дозволить синхронізувати транспортні, товарні та інформаційні потоки і досягти ефекту синергії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Основи теоретичні й методологічні засади дослідження процесів формування і функціонування транспортно-логістичних систем, у тому числі і на регіональному рівні, представлені в працях таких відомих вчених як: Б.А. Анікін, Д.Дж. Бауерсокс, Д. Бенсон, В.М. Бобровник, Н.В. Вохновський, А.М. Гаджинський, І.В. Гуртовий, В.В. Демиденко, В.С. Загорський, Н.В. Іванова, О.С. Ігнатенко, А. Г. Кальченко, І.Г. Клімова, Е.В. Крикавський, Р.Р. Ларіна, В.А. Медведєв, О.Б. Наумов, В.Е. Николайчук, М.А. Окландер, Т.В. Ревуцька, Дж. Уайтхед та ін.

Формулювання цілей статті. Логістика є дуже важливою наукою в сфері будь-яких видів підприємництва та послуг, адже саме завдяки регіональним та міжрегіональним логістичним системам вирішується безліч проблем та знаходяться шляхи їх подолання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Розвиток міжнародного ринку виробництва продукції йде шляхом спеціалізації й одночасної інтеграції, коли сировину виробляють в одних країнах, а виготовляють готову продукцію в інших. Це стимулює вдосконалювання національних транспортних систем, формування міжнаціонального ринку транспортних послуг. На перше місце виходять вимоги щодо прискореного руху товарів, схоронності вантажів, реалізації технологій перевезень «від дверей до дверей» і «точно в строк» [1].

Застосування методів логістики в управлінні матеріальними й інформаційними потоками в транспортній галузі явище не нове. З 1970-х рр. портові підприємства ЄСРП